

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ethica Symbolica E Fabularum Umbris In Veritatis Lucem
Varia Ervditione Noviter evoluta**

Pexenfelder, Michael

Monachii, 1675

4. Bellum in injustum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68709](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68709)

atque malorum Letnam in vitam mortalium effundit. Pacis tempore coluntur agri, vernant horti, pascuntur lætæ pecudes, ædificantur villæ, exstruuntur oppida, instaurantur collapsa, ornantur & augmentur exstructa, crescunt opes, aluntur voluptates, vigent leges, floret Reipublicæ disciplina, fervet religio, valet æquitas, pollet humanitas, calent artes opificum, uberior est quæstus pauperum, splendidior opulentia divitum; efflorescunt honestissimarum artium studia, eruditur juvenus, tranquillo fruuntur otio senes, bonis auspiciis nubunt virgines, laudantur simili prole puerperæ, florent boni, minus peccant mali. At simul sæva belli tempestas ingruerit, Deum immortalem! quam ingens malorum pelagus occupat, inundat, obruit universa. Abiguntur armenta, proteruntur segetes, trucidantur agricolæ, exuruntur villæ, tot sæculis exstructæ florentissima civitates unâ procellâ subvertuntur. Civium opes ad milites transferuntur; mœrent domus metu, luctu, & querimoniis: lamentis complentur omnia. Frigent artes opificum, pauperes extrema premit egestas: divites aut ereptas deplorant facultates, aut timent relictis, utroque modo miserimi: Virginum aut nullæ, aut tristes & funestæ nuptiæ: desolata matronæ domi sterileseunt, silent leges, ridetur humanitas, nullum locum habet æquitas, religio ludibrio est, sacri & profani nullum omnino discrimen, corrumpitur omni vitiorum genere juvenus: damnant longævitatem suam luctuosi senes: nullus honos est honestis litterarum studiis: in summa omnes delicias, amœnitates, comoda vitæ, ornamenta pacis, Bellona vel sua demetit falce, vel comburit face.

IV. (g) Sed quia Mars Deus est, & ex dea ortus, cur non reperiatur in bellis, quod laudari possit? Nam Cicerone teste de Offic. *Suscipienda bella sunt, ut sine injuria in pace vivatur. Cum tempus, necessitasque postulat, decertandum manu est, & mors servituti, turpitudinique anteponenda.* S. Ambrosius lib. 1. Offic. c. 40. & 41. postquam multis exemplis ostendit, excelluisse quoque in populo Dei multos bellicæ fortitudinis laude præstantes, deinde his verbis concludit: Habes fortitudinem bellicam, in qua non mediocris honesti & decori forma est, quod mortem servituti præferat ac fortitudini. Quæ res multos accendit, ut leonum instar spirarent Martem; quibusque dulce ac decorum erat pro patria mori; imò pulchrius pro religione, Deo, cælo. At bellum multis est occasio cupidè, avarè, crudeliter, impiè agendi: num ideo nullum esse debet?

(g) *Cur bellandum?*

Ffff 2

Nil

Nil prodest, quod non lædere possit idem.
Et latro, & cautus præcingitur ense viator,

Ille sed insidias, hic sibi portat opem. Trist. lib. 2.

Sapienter Thucydides: Ut modestia est, quiescere, si non afficiaris injuriâ: ita justitia est, cum injuriâ læssimur, bellum paci anteferre; & repressâ injuriâ, post bellum rursus pacem facere: ne aut successu in bellis elati plura appetere, aut pati injurias mollitiæ & amore otii videamur. Et Sallustius: Sapientes Pacis causâ bellum gerunt, & laborem spe otii sustentant.

V. (b) Fingitur Mauors insidere currui, & suum ad arbitrium equos flectere. Claudianus describens insignem belli Ducem, hoc moderamen equorum ad prudentiam militarem refert:

----- Ductorque placebit,

Qui non præcipiti, vel læta vel aspera rerum
Consilio momenta regens, nec tristibus impar,
Nec pro successu tumidus: spatiûmque morandi
Vincendique modum, mutatis noscit habenis.

Livius monet: Priusquam ingrediare bellum, cum tuas vires, tum vim fortunæ, Martemque belli communem propone animo. Agesilaus interrogatus, quid ducem belli præcipue exornaret? respondit, adversus hostem audacia, & in oblata opportunitate consilium. Ut navis sine gubernatore ad scopulos impingitur & colliditur; sic militaris expeditio sine prudentia in præceps fertur. Paucis equidem temeritas in gloriam aut felicitatem; plerisque in exitium cessit. Temerariorum conatuum documenta habemus in Flaminio apud Trasimenum lacum: in Varrone apud Cannas, cum quadraginta millium cæde litatum temeritati est: in C. Manilio, & Q. Cæpione contra Cimbro & Teutonas, octoginta millibus desideratis: in Hostilio Mancino triginta millibus à tribus Numantinorum millibus superatis, foeda etiam castrorum deditio: in Calpurnio Pisone, exercitu ejus à paucis oppresso: in Crasso contra Parthos, septem legionibus, cum equitum quatuor millibus, totidemque velitum, cumque ipso duce, ducisque filio cæsis aut fugatis. Quorum exempla docent, ut, qui bellica laude, felicitatēque excellere volunt, meminerint, feroces & exultantes generosioris animi spiritus, ceu rapidos Martis equos adducto cohibere, ac flectere freno. Verè quidam: *Corrigit præsentem lapsus prioris, ac de reprehensione antecedentis*

(b) Prudentia in suscipiendo bello.